

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
27. oktober 2023

Forfatter:
MOA/LFN

AFRR KAPACITETSMARKEDET I DK 1

Energinets Koncernmoderselskab (SOV), herefter Energinet, anmelder hermed ændrede vilkår og betingelser (en metode) vedrørende Energinets indkøb af automatiske frekvensgenoprettelsesreserver (aFRR kapacitet) på daglige auktioner i Vestdanmark (DK1).

Metoden omhandler ændringer til aFRR-kapacitetsmarkedet i DK1. Metoden er skal forstås i sammenhæng med metoden for PICASSO, der er tilsendt sammen med denne anmeldelse.

Metoden ændrer på vilkår og betingelser for: Energinets udbudsprocedure for auktionerne for det markedsbaserede indkøb af aFRR i DK1 og forårsager ændringer i Energinets dokument for "Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser".

Ændringerne til det markedsbaserede indkøb af aFRR i DK1, der anmeldes i nærværende metodeanmeldelse, omhandler følgende afsnit i "Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser":

- 1.2 Sekundær reserve, DK1 (aFRR)
- 1.3 Sekundær reserve, DK2 (aFRR).

Ovenstående ændringer gennemgås i metodeanmeldelsen nedenfor, og kan findes i den opdaterede udgave af "Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser".

Den anmeldte metode finder anvendelse over for elmarkedets aktører.

Energinet indstiller vilkår og betingelser til godkendelse af Forsyningstilsynet efter artikel 3, stk. 1, litra a-d, artikel 5, stk. 4, litra c og artikel 18, stk. 1, litra a og b, stk. 3, litra a og c, samt stk. 4, litra a i Kommissionens Forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (EBGL) og lov om Energinet § 2, stk. 1.

Metodens vilkår og betingelser lever op til krav i EBGL vedrørende inddragelse af TSO'ere, netvirksomheder og interessenter, jf. artikel 18, stk. 4, litra a, vedrørende vilkår og betingelser som er rimelige og velbegrundede ift. levering af balancerings tjenester. Metoden opfylder des-

uden artikel 5, stk. 1. vedrørende, at vilkår og betingelser (metoden) skal være i overensstemmelse med formålet med forordningen og bidrage til markedsintegration, ikkediskrimination, effektiv konkurrence og et velfungerende marked.

Det følger af artikel 5, stk. 4, litra c i sammenhæng med artikel 18 i EBGL, at Forsyningstilsynet skal godkende vilkår og betingelser for balancering. Energinet indstiller på den baggrund metoden til godkendelse.

Det følger af artikel 5, stk. 6, at Forsyningstilsynet skal iagttage en maksimal sagsbehandlingstid på seks måneder i en sag som denne.

I anmeldelsen er ”Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser” vedlagt i to udgaver:

- Med alle ændringer markeret, og
- Med alle ændringer implementeret.

Indhold

1. Baggrund og formål.....	4
2. Anmeldte ændringer af vilkår og betingelser	5
3. Forklaring vedrørende de anmeldte ændringer af vilkår og betingelser	5
3.1 aFRR kapacitetsmarkedet i DK1	5
3.1.1 Tekniske betingelser for aFRR kapacitet.....	5
3.1.2 Indkøb af aFRR kapacitet i DK1.....	6
4. Retsgrundlag	7
4.1 Kommissionens forordning (EU) NR. 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (EBGL)	7
4.2 Implementation framework for the European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with automatic activation (aFRRIF).....	9
4.3 Bekendtgørelse af lov om energinet nr. 271 af 9. marts 2023	10
4.4 Elforsyningsloven.....	10
5. Begrundelse.....	11
5.1 Vurdering af vilkår og betingelser i forhold til EBGL, artikel 3, stk. 1, litra a-d ...	11
5.2 Vurdering af rimelige og velbegrundede vilkår og betingelser efter EBGL Artikel 18, stk. 4, litra a	12
5.3 Vurdering af koordination med TSO'ere og DSO'ere efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra a	13
5.4 Vurdering af inddragelsen af DSO'ere og andre interesserede parter efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra c.....	13
5.5 Lov om energinet	13
6. Høring.....	13
7. Ikrafttrædelse.....	13

1. Baggrund og formål

Energinet er som certificeret transmissionssystemoperatør (TSO) for det danske eltransmissionsnet bl.a. ansvarlig for, at der er balance mellem produktion og forbrug i det danske elsystem i alle døgnets timer.

Energinet har også ansvaret for den danske elforsyningssikkerhed, hvormed forstås sandsynligheden for, at der er elektricitet til rådighed for forbrugerne, når den efterspørges. Som systemoperatør har Energinet behov for en række særlige produkter, kaldet systemydelse. Energinet køber derfor systemydelse for at sikre sig adgang til de ressourcer, som er nødvendige for at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet.

Energinet indkøber flere forskellige typer reserver og systemydelse, hvoraf automatic frequency restoration reserve (aFRR) er én af disse produkter. Til disse indkøb sondres mellem indkøb af kapacitet og energi, hvor kapacitet er indkøb af et anlægs rådighed i en periode, mens betaling for energien er for den faktiske energileverance leveret af anlægget. Energinet indkøber reserver (kapacitet og energi) for at sikre, at der er ressourcer til at opretholde balancen i elsystemet. Kapaciteten sikrer rådigheden, mens reserveenergien er selve aktiveringen af reserven.

Det er planlagt, at Energinet skal overgå til den fælleseuropæiske platform for aFRR energiaktivering Platform for the International Coordination of Automated Frequency Restoration and Stable System Operation (PICASSO). Med PICASSO adskilles kapacitetsmarkedet og energiaktiveringsmarkedet for aFRR, ligesom det i dag er tilfældet for manual frequency restoration reserve (mFRR). Desuden ændres aFRR energiproduktet til at være et standardprodukt ifølge Artikel 7 i Implementation framework for the European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with automatic activation in accordance with Article 21 of Commission Regulation (EU) 2017/2195 of 23 November 2017 establishing a guideline on electricity balancing (aFRRIF).

Derudover har Energinet, i regi af Nordic Balancing Model (NBM) programmet, sammen med de øvrige nordiske TSO'er, udarbejdet et fælles nordisk kapacitetsmarked for aFRR, som er harmoniseret med reglerne for PICASSO. Dog er DK1 for nuværende ikke en del af dette fællesnordiske marked og det er ikke fastlagt hvornår DK1 kan indtræde. Dermed er DK1 på ubestemt tid nødt til at have et selvstændigt kapacitetsmarked for aFRR.

Det fællesnordiske aFRR kapacitetsmarked er allerede anmeldt som en fælles nordisk metodeanmeldelse og metoderne er taget i brug. Metoderne for det fællesnordiske aFRR kapacitetsmarked er godkendt af ACER i afgørelserne 19-2020, 20-2020, 21-2020 og 22-2020.

Energinet ønsker med nærværende metode at ændre aFRR kapacitetsmarkedet i DK1 til vilkår og bestemmelser, der afspejler det fællesnordiske aFRR kapacitetsmarked, men med en lokal DK1 auktion. Dermed bliver aFRR kapacitetsmarkedet i DK1 også foreneligt med PICASSO. Det er forventningen, at der med nærværende metodeanmeldelse er foretaget de nødvendige ændringer af aFRR kapacitetsmarkedet i DK1, der forbereder overgangen til det fællesnordiske marked, samt forbedre sammenhængen imellem kapacitets- og energiaktiveringsmarkedet.

Ændringerne til udbudsbetingelserne, anmeldt i denne metode, vil træde i kraft ved go-live af det nye kapacitetsmarked. Ved go-live af kapacitetsmarkedet operettes aFRR kapacitetsmarkedet for DK1 i den nordiske markedsplatform, Fifty Nordic MMS. DK1-aktørernes budgivning skal dermed ske gennem Fifty Nordic MMS fra dette tidspunkt.

2. Anmeldte ændringer af vilkår og betingelser

Nærværende metodeanmeldelsen for indkøb af aFRR kapacitet i DK1 (del 1) indeholder ændringer i 'Systemydelse til levering i Danmark – Udbudsbetingelser'. Der ændres i

- "1.2 Sekundær reserve, DK1 (aFRR)"
- "1.3 Sekundær reserve, DK 2 (aFRR)."

Energinet har vedlagt to versioner af dokumentet "Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser". Én version, hvor ændringer er markeret ved ændringsmarkeringer og en version uden markering af ændringer.

3. Forklaring vedrørende de anmeldte ændringer af vilkår og betingelser

De konkrete ændringer kan findes i dokumentet "Systemydelse til levering i Danmark - Udbudsbetingelser". I det nedenstående følger en kort beskrivelse af de ændringer der anmeldes om de ændringer der sker i forbindelse med aFRR kapacitetsmarkedet i DK1.

3.1 aFRR kapacitetsmarkedet i DK1

Ændringerne gælder udelukkende i DK1 og træder i kraft, når det nye aFRR kapacitetsmarked i DK1 tages i brug, forventeligt omkring overgangen til PICASSO.

Overordnet set ændres reglerne for aFRR kapacitetsmarkedet i DK1, således at de ligner markedsreglerne for det nordiske aFRR kapacitetsmarked, som er godkendt af ACER i beslutningerne 19-2020, 20-2020, 21-2020 og 22-2020 ¹. Dermed harmoniseres reglerne imellem DK1 og DK2, der er en del af det fællesnordiske aFRR kapacitetsmarked. Den eneste forskel bliver, at hvor DK2 indgår i den fællesnordiske auktion, bliver aFRR kapacitetsauktionen i DK1 afholdt for DK1 alene.

3.1.1 Tekniske betingelser for aFRR kapacitet

De tekniske betingelser for aFRR kapacitetsproduktet harmoniseres imellem DK1 og DK2, således at de tekniske betingelser i DK1 bliver ens med DK2 og resten af norden. De nye tekniske betingelser harmoniserer også kapacitetsmarkedet med det nye fælleseuropæiske energiaktiveringsmarked for aFRR (PICASSO). Dermed kan et kapacitetsprodukt uden ændringer bydes ind som et energiaktiveringsprodukt på PICASSO, hvilket også sikrer at Energinet udelukkende indkøber kapacitetsprodukter, der kan aktiveres via PICASSO.

Responstid

Responstiden på aFRR kapacitetsproduktet i DK1 ændres således at den altid følger responstiden på aFRR energiaktiveringsproduktet. Med PICASSO metodeanmeldelsen, der sendes sammen med nærværende anmeldelse ændres responstiden til 5 minutter, hvor det før var 15. Dermed skal den fulde leveringsmængde kunne aktiveres på 5 minutter efter aktiveringssignalet er sendt. Såfremt aFRR energiaktiveringsproduktet ændres til en anden responstid end 5 minutter, ændres responstiden på kapacitetsproduktet som en konsekvensrettelse.

¹ https://documents.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Pages/Individual-decision.aspx

Dataudveksling mellem aFRR-leverandør og Energinets KontrolCenter

Dataudvekslingen mellem aFRR-leverandør og Energinets KontrolCenter er nødvendig for energiaktivering af aFRR, men er ikke nødvendig for kapacitetsindkøbet, hvor bud indmeldes via ECP og udvælges i Nordic MMS. Derfor udgår dataudvekslingen af udbudsbetingelserne. Dog skal energiaktivering følge den til en hver tid gældende dataudveksling for PICASSO.

3.1.2 Indkøb af aFRR kapacitet i DK1

På de fleste områder harmoniseres indkøbet af aFRR kapacitet imellem DK1 og DK2, dog med den forskel at indkøbet i DK1 forgår på et isoleret DK1-marked, hvorimod indkøbet i DK2 sker på det fællesnordiske aFRR-kapacitetsmarked. Dette betyder at Energinet overgår til at indkøbe aFRR kapacitet i DK1 igennem Nordic MMS.

Indkøbt volumen

Energinets behov fortsætter med at være fastsat ud fra anbefalingerne i ENTSO-e RG Continental Europe. Dog kan Energinet hæve den indkøbte mængde af op- og/eller nedregulering, hvis det findes nødvendigt for at opretholde forsyningssikkerheden eller afhjælpe udfordringer med restubalancen i DK1.

Hvis Energinet ændrer på den mængde der indkøbes på aFRR kapacitetsmarkedet i DK1, offentliggøres dette hurtigst muligt, dog senest 2 timer før auktionen slutter. Behovet publiceres igennem Nordisk MMS. Dette gælder uanset hvilken grund, der ligger bag det ændrede behov.

Symmetri

aFRR kapacitetsproduktet vil ikke længere være symmetrisk. I stedet indkøbes der særskilt op- og nedregulering, hvilket også betyder at bud indsendes som opreguleringsbud eller nedreguleringsbud. Energinet kan dermed også indkøbe forskellige volumener af op- og nedregulering. Dette følger fremgangsmåden beskrevet ovenfor.

Tidsopløsning i markedet

Energinet vil fremover holde en daglig auktion for aFRR kapacitet i DK1, i stedet for de nuværende ugeauktioner. Dette betyder at Energinet en gang om dagen, dagen før driftsdøgnet afholder auktion for alle timer i det kommende driftsdøgn. De enkelte timer indkøbes særskilt, hvorved aktørerne kun er forpligtet i de pågældende timer de har vundet.

Aktørernes budgivning

I det nye aFRR kapacitetsmarked i DK1 skal bud sendes til Nordic MMS ved hjælp af ECP. Bud kan tidligst indsendes (gate-open-time, GOP) 7 dage før driftsdøgnet. Gate-closure-time (GCT) er kl. 7.30 dagen før driftsdøgnet. Dette betyder at nye bud kan indsendes og eksisterende bud kan ændres eller fjernes indtil kl. 7.30 dagen før driftsdøgnet. Energinet vil ikke længere kunne modtage bud via e-mail.

Budene skal indeholde følgende information:

- Hvilken time i det kommende driftsdøgn budet gælder for
- Reguleringsretning (op- eller nedregulering)
- Volumen (MW) – bud skal indsendes i hele MW uden decimaler, minimum 1 MW
- Delelighed – Delelige bud kan deles helt. Udelelige bud skal accepteres i sin helhed eller slet ikke. Udelelige bud må maksimalt være 50 MW.

- Angivelse af blokbud eller budkurve – Der kan maksimalt anvendes en af disse bud-link. Se mere om de to budtyper i Market handbook FRR CM²
- Pris (€)

Energinets valg af bud

Fremover bliver bud udvalgt med henblik på at minimere de samfundsøkonomiske leveringsomkostninger, i stedet for den nuværende udvælgelse der er baseret på en streng prisrækkefølge. Optimeringen bliver fortaget af en algoritme i Nordic MMS. Optimeringen bliver lavet for DK1 alene. Bud kan springes over, hvis det minimerer de samfundsøkonomiske leveringsomkostninger.

Aktører får besked om deres bud er accepteret igennem en notifikation fra Nordic MMS. Derudover publiceres auktionsresultatet af Nordic MMS senest kl. 9.20 dagen før driftsdøgnet.

Prissætning for aFRR kapacitet

I det nye aFRR kapacitetsmarked i DK1 bliver der sat en marginalpris for hver enkelt time. Alle accepterede bud modtager marginalprisen, hvor der før blev afregnet ved hjælp af pay-as-bid.

Aktørens forpligtelser og energiaktivering

Når Energinet overgår til PICASSO, indføres de forpligtelser og den energiaktivering, der er beskrevet i metodeanmeldelsen for PICASSO, der er tilsendt sammen med nærværende metode. Dermed bortfalder energibetalingen også fra kapacitetsmarkedet for både DK1 og DK2 og energibetalingen afgøres efter den energibetaling, der er bestemt af PICASSO.

Derudover ændres kontrollen af ydelsen idet Energinet overgår til PICASSO, hvilket er beskrevet i metodeanmeldelsen for PICASSO. Kontrollen af energiaktiveringen pågår som det er beskrevet i metodeanmeldelsen for PICASSO, samtidig kontrolleres aktørens forpligtelser fra kapacitetsmarkedet ved stikprøver, hvor det sikres at den vundne kapacitetsmængde er indsendt til PICASSO.

4. Retsgrundlag

4.1 Kommissionens forordning (EU) NR. 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (EBGL)

EU-kommissionen har udstedt en række forordninger (såkaldte netregler) med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2009/714 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling (herefter benævnt elforordningen).

Netreglerne afspejler elforordningens mål om et velfungerende indre energimarked i Europa, som opnås ved et bindende samarbejde og harmoniserede fælles regler. Netreglerne har til formål at etablere fælles europæiske regler for alle, der er involveret i at drive, planlægge eller bruge det europæiske elsystem. Netregler regulerer en række forhold om tilslutning til elnettet, drift af elnettet og markedet for handel med elektricitet.

Efter Kommissionens forordning (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet (EBGL) har Energinet pligt til i sin egenskab af TSO, enten alene eller i fællesskab af andre TSO'er, at udvikle og anmelde metoder, der skal udmønte

² [Implementation guides – nordicbalancingmodel](#)

enkelte bestemmelser i forordningen. Det fremgår specifikt af de enkelte forordninger, hvorvidt disse regler/metoder skal godkendes af Forsyningstilsynet, samt tidsfrister herfor.

EBGL fastlægger rammerne for en integration af balanceringsmarkederne i Europa. Som et element heri, skal de enkelte TSO'er fastlægge vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige aktører i deres område.

Efter artikel 18 i EBGL skal Energinet udarbejde forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter. Det fremgår endvidere, at vilkårene og betingelserne skal fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester, jf. artikel 18, stk. 4, litra a.

Det følger af artikel 5, stk. 4, litra c, jf. artikel 18 i EBGL at Forsyningstilsynet skal godkende vilkår og betingelser for balancering.

Forsyningstilsynet godkendte den 18. december 2019³ Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceringsansvarlige aktører efter EBGL artikel 18, hvori Forsyningstilsynet blandt andet har foretaget en prøvelse af, om Energinets dokument "Systemydelse til levering i Danmark – Udbudsbetingelser", opfylder de specifikke vilkår og betingelser, der skal fastsættes for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige aktører efter EBGL artikel 18.

EBGL ARTIKEL 3, STK. 1, LITRA A-D

EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, indeholder formålsbestemmelserne for EBGL.

EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, har følgende ordlyd:

1. *Denne forordning har til formål at:*
 - a) *fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne*
 - b) *øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder*
 - c) *integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden*
 - d) *bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af elektricitets transmissions systemer og elektricitets sektoren i Unionen samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.*

EBGL ARTIKEL 5, STK. 4, LITRA C

Efter EBGL artikel 5, stk. 4, litra c har det enkelte EU-lands regulator, i Danmark Forsyningstilsynet, kompetencen til at godkende forslag med vilkår og betingelser for leverandører af balancetjenester og balanceansvarlige parter.

EBGL artikel 5, stk. 4, litra c, har følgende ordlyd:

4. Forslag til følgende vilkår og betingelser eller metoder samt ændringer heraf godkendes sag for sag af hver enkelt regulerende myndighed i hver af de berørte medlemsstater:

³Godkendelse af anmeldte vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige aktører af den 18. december 2019, sagsnr.: 18/13107

c) *vilkår og betingelser for balancering, jf. artikel 18*

EBGL ARTIKEL 18, STK. 1, LITRA A og B

EBGL artikel 18, stk. 1, litra a og b, har følgende ordlyd:

1. for alle balanceområder i en medlemsstat udformer TSO'erne i denne medlemsstat et forslag til:

- a) vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester*
- b) vilkår og betingelser for balanceansvarlige parter.*

EBGL ARTIKEL 18, STK. 3, LITRA A OG C

Efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra a og c, skal det enkelte EU-lands TSO, i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser, koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt og tage højde for deres synspunkter samt overholde rammerne for etablering.

EBGL artikel 18, stk. 3, litra a og c har følgende ordlyd:

- 3. I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er:*
 - a) koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser*
 - b) (...)*
 - c) inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.*

EBGL ARTIKEL 18, STK. 4, LITRA A

Efter EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, skal det enkelte EU-lands TSO fastlægge rimelige krav til levering af balancetjenester.

EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, har følgende ordlyd:

- 4. Vilkårene og betingelserne for leverandører af balancerings tjenester skal:*
 - a) fastlægge rimelige og begrundede krav til levering af balancerings tjenester (...)*

4.2 Implementation framework for the European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with automatic activation (aFRRIF)

Det følger af artikel 21 i EBGL, at Energinet i samarbejde med øvrige TSO'er skal udforme et forslag til rammen for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering. Rammerne for etablering af europæiske platforme, jf. artikel 20, stk. 1, artikel 21, stk. 1, og artikel 22, stk. 1 skal godkendes⁴ af alle regulerende myndigheder.

Den 18. december 2018 indsendte alle TSO'er et forslag til rammen for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering i henhold til EBGL, artikel 21. Den 24. januar 2020 godkendte Agency for the Cooperation of Energy Regulators (ACER), på anmodning fra alle regulerende myndigheder og i henhold til artikel 5, stk. 7, TSO'ernes forslag. Den 30. september 2022 har ACER godkendt tillæg til af metoderne.

⁴ Artikel 5, stk. 2, litra a i EBGL

De relevante metoder er alle metodeanmeldte og godkendt af ACER. Den relevante Metode⁵ er som følger:

- ACER Decision 02-2020 on the Implementation Framework for the European Platform for Automatic Frequency Restoration Reserves⁶
 - ACER Decision on the Implementation framework for aFRR Platform - Annex I
 - ACER Decision on the Implementation framework for aFRR Platform - Annex Ia
 - ACER Decision on the Implementation framework for aFRR Platform - Annex II
- ACER Decision 15-2022 on Amendment to the Implementation framework for a European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with automatic activation⁷
 - ACER Decision 15-2022 on the Amendment of the aFRRIF - Annex I
 - ACER Decision 15-2022 on the Amendment of the aFRRIF - Annex Ia
 - ACER Decision 15-2022 on the Amendment of the aFRRIF - Annex II
 - ACER Decision 15-2022 on the Amendment of the aFRRIF - Annex IIa
 - ACER Decision 15-2022 on the Amendment of the aFRRIF - Annex III

Den af ACER godkendte metode for gennemførelse af en europæisk platform for udveksling af balanceringsenergi fra frekvensgenoprettelsesreserver med automatisk aktivering - aFRRIF etablerer en konceptuel og juridisk ramme for implementeringen af aFRR-Platform. aFRRIF kan i overensstemmelse med artikel 7 i EBGL findes på Energinets hjemmeside⁸.

aFRRIF beskriver blandt andet det overordnede design for aFRR-Platform, inklusive funktioner og optimeringsalgoritme, regler for bestemmelse af overførselskapacitet for balanceringsenergi, definition af et standard aFRR balanceringsprodukt, frister for indsendelse af aFRR energibud, roadmap og tidsplan for implementering af platformen osv.

Da aFRRIF, på anmodning af alle europæiske TSO'er, er godkendt af ACER, har den, ligesom EBGL, direkte virkning overfor de relevante aktører i det danske marked og implementeringen af aFRRIF kræver derfor ikke yderligere godkendelse af forsyningstilsynet.

4.3 Bekendtgørelse af lov om energinet nr. 271 af 9. marts 2023

Lov om energinet, § 2, stk. 1, har følgende ordlyd:

Energinets formål er at sikre en effektiv drift og udbygning af den overordnede infrastruktur på el- og gasområdet og at sikre åben og lige adgang for alle brugere af nettene.

4.4 Elforsyningsloven

I henhold til elforsyningslovens § 27, stk. 1, har klima-, energi-, forsyningsministeren det overordnede ansvar for elforsynings sikkerheden og ministeren fastsætter niveauet herfor.

Det følger af elforsyningslovens § 27 a, stk. 1, at Energinet har ansvaret for at opretholde det fastsatte niveau for elforsynings sikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf. Formålet med

⁵ <https://www.acer.europa.eu/documents/official-documents/individual-decisions>

⁶ https://www.acer.europa.eu/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2002-2020%20on%20the%20Implementation%20framework%20for%20aFRR%20Platform_0.pdf

⁷ <https://www.acer.europa.eu/Individual%20Decisions/ACER%20Decision%2015-2022%20on%20the%20Amendment%20of%20the%20aFRRIF.pdf>

⁸ <https://energinet.dk/regler/el/elmarked/>

bestemmelsen er at præcisere, at ansvaret for det fastsatte niveau for elforsyningsikkerhed og for at overvåge udviklingen heraf påhviler Energinet som systemansvarlig virksomhed.

Energinet har således ansvaret for at sikre elforsyningsikkerheden i det danske elsystem, jf. elforsyningslovens § 27 a, og som led heri indkøber Energinet systemydelser, til at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet. Dette sker efter Klima-, Energi- og Forsyningsministerens bemyndigelse og under ministerens tilsyn, jf. hertil elforsyningslovens § 51.

5. Begrundelse

Energinet indstiller metoden til godkendelse efter EBGL artikel 5, stk. 4, litra c i sammenhæng med artikel 18. Energinet anmelder med henvisning til EBGL, hvorefter også krav i elforsyningsloven vil være opfyldt.

Energinet vil i det følgende redegøre for, at metoden lever op til de relevante materielle bestemmelser i EBGL.

5.1 Vurdering af vilkår og betingelser i forhold til EBGL, artikel 3, stk. 1, litra a-d

Nærværende metodeanmeldelse har til formål at forberede DK1 på det nordiske fællesmarked for aFRR kapacitetsindkøb og forbedre integrationen imellem kapacitetsmarkedet og PICASSO. EBGL artikel 3, stk. 1, litra a-d, fastsætter, at det er formålet med EBGL, at:

- a) Fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balance-markederne.
- b) Øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder.
- c) Integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings-tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden.
- d) Bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemer og el-sektoren i EU samt til, at day-ahead-, intraday- og balancemarkederne fungerer effektivt og konsekvent.

Fremme effektiv konkurrence, ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne
Energinets metodeanmeldelse vil være konkurrencebaseret i kraft af åbne udbud af systemydelserne.

Indkøbet af aFRR kapacitet finder anvendelse overfor aktører i DK1⁹ og metoden indskrives i Energinets dokument "Systemydelser til levering i Danmark - Udbudsbetingelser". Den anmeldte metode vil således være omfattet af udbudsbetingelserne mv., som vil være gældende over for alle potentielle tilbudsgivere ved de pågældende udbud.

Tilbudsbetingelserne favoriserer ikke én eller flere, så længe tilbudsgiverne er i stand til at opfylde de tekniske krav m.v., der kræves for at kunne levere ydelserne.

Øge effektiviteten af balancering og effektiviteten af europæiske og nationale balancemarkeder.

Ændringerne i aFRR kapacitetsmarkedet forbereder de danske aktører på det kommende nordiske aFRR kapacitetsmarked, der allerede er implementeret i DK2, ved at implementere de

⁹ En lignende metode anvendes i DK2, hvor det fællesnordiske marked allerede er implementeret.

nødvendige IT- og markedsændringer rettidigt. Det nordiske marked vil fremme markedsintegrationen i Norden.

Derudover medfører ændringerne i aFRR kapacitetsmarkedet, at det produkt der indkøbes som kapacitet kan indgå på PICASSO som et energiaktiveringsprodukt uden behov for ændringer eller justeringer. PICASSO fremmer markedsintegrationen med Europa.

Integrere balancemarkederne, fremme mulighederne for at udveksle balancerings tjenester og samtidig bidrage til driftssikkerheden

Energinet vurderer, at metoden bidrager til et mere integreret balancemarked i DK1, idet reglerne harmoniseres mellem DK1 og DK2. Samtidig vil metoden medvirke til en større driftssikkerhed i DK1, da den hurtigere aktiveringstid der indføres både på kapacitetsproduktet og på energiaktiveringen igennem PICASSO, kan modvirke ubalancer mere effektivt. Desuden vurderer Energinet at harmoniseringen mellem kapacitetsmarkedet og PICASSO bidrager til integrationen af balancemarkedet og udvekslingen af balancerings tjenester, idet den indkøbte kapacitet i DK1, kan anvendes til energiaktivering både udenfor og indenfor DK1 via PICASSO.

Bidrage til effektiv og langsigtet drift og udvikling af el-transmissionssystemer og el-sektoren

Energinet vurderer, at metoden bidrager til den langsigtede drift af el-sektoren samt et effektivt balancemarked, der harmoniserer det nationale aFRR kapacitetsmarked i DK1 med PICASSO, der er bestemt af EBGL artikel 21, samt forbereder DK1 på at indgå i det fællesnordiske aFRR kapacitetsmarked.

5.2 Vurdering af rimelige og velbegrundede vilkår og betingelser efter EBGL Artikel 18, stk. 4, litra a

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, at vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester skal være rimelige og begrundede.

De beskrevne regler og opdateringer af udbudsbetingelserne har til formål at forberede det danske aFRR kapacitetsmarked på det fremtidige fælles nordisk kapacitetsmarked og forbedre integrationen imellem kapacitetsmarkedet og PICASSO.

Det ændrede aFRR kapacitetsmarked i DK1 introducerer en velfungerende løsning indtil DK1 kan tage del i det nordiske kapacitetsmarked for DK1. Løsningen forbereder aktører i DK1 på de nye markedsregler i det nordiske marked, forbedre aFRR produktet, så det bedre kan afhjælpe ubalancer i DK1 og sikre at aFRR indkøbt som kapacitet også kan bydes ind på PICASSO til energiaktivering.

De anmeldte vilkår og betingelser vil 'sikre ikke-diskrimination og gennemsigtighed på balancemarkederne' og at 'sikre, at anskaffelse af balancerings tjenester er retfærdige, objektive, gennemsigtige og markedsbaserede', jf. også afsnit 5.1. ovenfor. Derudover har de til formål at undgå urimelige hindringer for nye aktører og forhindrer konkurrenceforvridning på det indre marked for elektricitet. Det er således Energinets vurdering, at reglerne opfylder EBGLs krav om, at vilkår skal være rimelige og begrundede.

Energinets hensigt med nærværende metodeanmeldelse for aFRR kapacitetsmarkedet i DK1 er at indføre et velfungerende marked indtil DK1 kan overgå til det fælles nordiske kapacitetsmarked. Ved at ændre reglerne nu kan aktørerne overgå til det nordiske marked uden yderligere investeringer fra aktørsiden og med få, eller ingen ændringer til reglerne.

Der henvises endvidere til de nærmere forklaringer i afsnit 2.

5.3 Vurdering af koordination med TSO'ere og DSO'ere efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra a

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 3, litra a og c, at Energinet skal koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser.

Det er Energinets opfattelse, at de foreslåede vilkår og betingelser for leverandører af balance-ringstjenester ikke berører relationen med de øvrige TSO'er, fordi aFRR kapacitetsmarkedet i DK1 er et nationalt, lokalt marked i DK1, der dermed ikke påvirker de øvrige TSO'er, da det er Energinets vurdering, at Energinet fortsat kan leve op til sine internationale forpligtelser med det nye aFRR marked.

Energinet har ikke drøftet nærværende forslag med DSO'er, da levering af systemydelser p.t. alene finder sted af hensyn til et behov, som er fastlagt af TSO'en.

5.4 Vurdering af inddragelsen af DSO'ere og andre interesserede parter efter EBGL artikel 18, stk. 3, litra c

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 3, litra c, at Energinet skal inddrage DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.

Energinet har ikke drøftet nærværende forslag med DSO'er, da levering af systemydelser p.t. alene finder sted af hensyn til et behov, som er fastlagt af TSO'en.

Energinet vurderer dermed, i overensstemmelse med EBGL-artikel 18, stk. 3, litra c, at relevante netvirksomheder og andre interessenter er blevet inddraget ved udarbejdelsen af vilkår og betingelser.

5.5 Lov om energinet

Metoden varetager hensynet til Energinets effektive drift efter lov om Energinet § 2, stk. 1.

Metoden vil over tid føre til reducerede omkostninger til aFRR i DK1, lavere forbrugertariffer samt en forbedret samfundsøkonomi.

6. Høring

Det følger af EBGL artikel 10, stk. 1 og 5, at forslagene til nærværende vilkår og betingelser skal underkastes offentlig høring i hver enkelt berørte medlemsstat i en periode på mindst en måned.

7. Ikrafttrædelse

De anmeldte ændringer og vilkår vedrørende aFRR kapacitetsmarkedet i DK1 træder i kraft, når det nye kapacitetsmarked idriftsættes. Dette forventes at ske i forbindelse med overgangen til PICASSO.

Markedet vil blive orienteret om dato for ikrafttrædelse, så snart der er klarhed over den præcise ikrafttrædelsesdato.